

Gemeenteraad gemeente Heerenveen

uw brief van: ons kenmerk: bijlage(n): datum:
16 april 2024

Onderwerp:

Voortgang Wet Inburgering

Beste raad,

De nieuwe Wet Inburgering 2021 is op 1 januari 2022 in werking getreden en geldt voor iedereen die vanaf 1 januari 2022 inburgeringsplichtig is. Gemeenten hebben sindsdien een belangrijke rol bij de begeleiding van nieuwkomers die inburgeringsplichtig zijn.

De inburgeringsplichtigen die naar Nederland komen kunnen onderverdeeld worden in twee groepen: Statushouders en Gezinsmigranten. Een inburgeringsplichtige heeft drie jaar de tijd om te voldoen aan de inburgeringsplicht.

Het doel van de Wet inburgering 2021 is dat inburgeringsplichtigen zo snel mogelijk meedoen in Nederland en dat ze daarnaast zo snel mogelijk werk vinden. In tegenstelling tot de vorige Wet inburgering ligt de regie opnieuw bij de gemeente.

De Wet Inburgering kent een drietal leerroutes:

- De B1 route; een route voor taal en (vrijwilligers)werk. Inburgeringsplichtigen spreken en schrijven binnen maximaal 3 jaar de Nederlandse taal op niveau B1. Tegelijk kunnen zij meedoen door (vrijwilligers)werk.
- De onderwijsroute; een route vooral voor jongeren. Zij leren de Nederlandse taal op niveau B1 of hoger. Ook worden zij dan voorbereid op het volgen van een mbo-, hbo- of universitaire opleiding.
- De zelfredzaamheidsroute; een route voor inburgeringsplichtigen waarvoor route 1 en 2 te moeilijk is. Zij leren de Nederlandse taal op een lager niveau (A1-niveau). Deze mensen worden voorbereid (op een eenvoudige manier) om mee te doen in de Nederlandse samenleving.

Nu we alweer twee jaar ervaring hebben met deze wet, willen wij u hierbij informeren over de uitvoering in onze gemeente.

Werkwijze

De asielstatushouder die het AZC verlaat heeft een gesprek met de Inkomensconsulent die de uitkering verzorgt en bijzondere bijstand voor de woninginrichting. In samenspraak met de collega van budgetbeheer wordt vervolgens het financieel ontzorgen gestart. Dit bestaat in eerste instantie uit het doorbetalen van een aantal vaste lasten. Vervolgens nodigt de klantmanager Inburgering de statushouder uit voor een brede intake en stelt vervolgens een Plan Inburgering en Participatie (PIP) op.

Daarnaast neemt de klantmanager Inburgering een leerbaarheidstoets af en adviseert welke leerroute het meest passend is. De statushouder wordt aangemeld bij de onderwijsinstelling voor een van de drie leerroutes. Daarnaast worden verschillende activiteiten ingezet ter ondersteuning van het inburgeren. Te denken valt aan activiteiten bij het Taalhuis, zwem- en fietslessen, maar ook vrijwilligerswerk en trajecten gericht op werk. In een later stadium worden de inburgeraars uitgenodigd voor groepstrainingen budgetbeheer. Dit zijn zeven bijeenkomsten waarbij men wegwijs wordt gemaakt in onderwerpen die helpen bij het financieel redzaam worden.

We begeleiden ook gezinsmigranten en bijvoorbeeld minderjarige asielzoekers (AMV-ers) als ze 18 jaar worden. De gezinsmigranten dienen de inburgering zelf te betalen.

Begeleiding

Vanaf de verhuizing vanuit het AZC naar de gemeente komt er heel wat op de statushouder af. Zeker wanneer bedacht wordt dat de meesten niet tot nauwelijks Nederlands of Engels spreken. Toch dienen er contracten te worden gesloten voor huur, energie etc. Moet er een woning worden ingericht en zijn er gesprekken met verschillende collega's. Maar ook voor de collega's vraagt de begeleiding van statushouders iets extra's. Zo dient de uitkering op tijd te zijn geregeld, moeten doorbetalingen worden gedaan en moet binnen 10 weken de PIP zijn opgesteld en duidelijk zijn welke leerroute gevolgd moet worden. Zeker de begeleiding van grote gezinnen, AMV-ers en bijzondere situaties (zoals noodopvang) vragen extra aandacht. De begeleiding is gericht op participatie naast de taallessen. Dat vraagt puzzelen met roosters, motiveren en overtuigingskracht van onze collega's.

Door Vluchtelingenwerk wordt de maatschappelijke begeleiding verzorgd. Dit bestaat in de eerste fase uit verhuisbegeleiding en in de tweede fase uit maatschappelijke begeleiding met als doel de nieuwkomer te begeleiden naar zelfredzaamheid.

Feiten & cijfers

Van de instroom van nieuwkomers die onder de WI2021 vallen is 60% asielstatushouder. De andere 40% bestaan voor het merendeel uit gezinsmigranten.

De meeste nieuwkomers zijn afkomstig uit Syrië (62) en Eritrea (21). Dit betreft informatie tot 1 januari 2024.

Per half jaar wordt door het Ministerie gepubliceerd in de Staatscourant hoeveel vergunninghouders (lees: statushouders) de gemeenten moeten huisvesten. Dit wordt de taakstelling genoemd.

Aantallen taakstelling huisvesting statushouders per jaar					
	2019	2020	2021	2022	2023
Landelijk	12.009	12.120	24.500	23.500	38.800
Heerenveen	36	35	71	68	113

Bron: Staatscourant

Uit bovenstaand overzicht, blijkt dat de taakstelling vorig jaar fors verhoogd is. Dat betekent tevens een verhoging van het aantal inburgeringsplichtigen. Ook voor dit jaar wordt een hoog aantal te huisvesten statushouders verwacht. Taakstelling 1^e helft 2024 is 54.

Aan het eind van 2023 hebben 119 inburgeraars een brede intake gehad en is voor hen een PIP opgesteld.

In 2022 lukte het in 85% van de gevallen de PIP tijdig op te stellen waar dat in 2023 70% was. Dit is te verklaren vanuit de toenemende instroom en daarmee werkdruk voor de klantmanagers Inburgering. Er dient rekening te worden gehouden met een verder toenemende druk waardoor vaker de termijn niet zal worden gehaald.

Tot nog toe zijn voor 34 mensen een Participatieverklaringstraject (PVT) afgenomen. Dit traject bestaat uit een drietal bijeenkomsten op verschillende locaties (Bibliotheek en Museum Heerenveen). De PVT wordt uitgevoerd door de klantmanagers Inburgering.

Tot en met 2023 zijn 13 mensen gestart met de Onderwijsroute en 65 mensen zijn een traject gestart op B1 niveau. Daarnaast zijn er 23 mensen gestart in de Z-route (zelfredzaamheid).

De klantmanagers Inburgering blijven de inburgeringsplichtigen het gehele traject begeleiden en kan drie jaar duren. Dat is de termijn waarin de inburgering moet zijn afgerond.

Opgemerkt

Onze aanpak rondom financieel ontzorgen is niet onopgemerkt gebleven.

Op 14 september 2023 hebben we onze aanpak mogen toelichten aan minister Van Gennip van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Daarbij waren vertegenwoordigers van het ministerie van Sociale Zaken en Divosa aanwezig om deze input te gebruiken richting een nieuwe handreiking en te betrekken bij nieuwe regelgeving op dit terrein. Deze nieuwe handreiking is inmiddels gepubliceerd. [Handreiking financieel ontzorgen en financiële zelfredzaamheid | Divosa](#) Hierin wordt de gemeente Heerenveen als voorbeeld genoemd. Wij geven individuele begeleiding en groepstrainingen aan statushouders om ze financieel zelfredzaam te maken.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Heerenveen.

Namens dit college,

De gemeentesecretaris,

De burgemeester,

J. van Leeuwestijn

M.A. Fokkens-Kelder